

Працюємо
разом:

Десяте квітня
Громадська організація

СВІТЛО НАДІЇ
Благодійна організація

ЦЕ

НЕ

КІНО

**Це твоє життя,
а не сценарій фільму**

Що таке гендерно зумовлене насильство: коротка довідка

Гендерно зумовлене насильство (ГЗН) є одним із найпоширеніших порушень прав людини у світі. ГЗН — це насильство, спрямоване проти особи через її гендерну належність, або насильство, яке непропорційно впливає на осіб певної статі. ГЗН зазнають як жінки, так і чоловіки, але серед постраждалих більшість становлять усе ж жінки та дівчата, оскільки це явище глибоко вкорінене в нерівності жінок та чоловіків.

Форми гендерно зумовленого насильства:

фізичне насильство (побиття, удушення, штовхання, застосування зброї, напад, вбивство тощо);

сексуальне насильство (статевий акт без згоди або спроба його вчинити, зґвалтування, сексуальні домагання, торгівля людьми тощо);

психологічне насильство (контроль, примус, шантаж, наклеп, словесна образа, переслідування тощо);

економічне насильство (псування майна, обмеження доступу до фінансових ресурсів, освіти чи ринку праці, невиконання економічних зобов'язань, як-от ухиляння від сплати аліментів тощо).

Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом (СНПК) – це форма гендерно зумовленого насильства, вчинена стосовно осіб, яка має різні види та прояви, напряду чи опосередковано пов'язана з конфліктом.

Будь-яка сексуальна дія, спроба домогтися сексуального акту або інші дії, спрямовані проти сексуальності особи, з застосуванням примусу, які мають часовий, географічний та причинно-наслідковий зв'язок із збройним конфліктом/воєнними діями.

Які дії вважаються СНПК:

- гвалтування;
- сексуальне рабство;
- примус до проституції;
- примусові вагітність або аборт;
- примусова стерилізація;
- примусовий шлюб;
- примусове спостереження за статевим актом інших людей;
- примусове оголення, катування;
- завдання фізичної шкоди статевим органам;
- фізичний та психологічний тиск та примус до насильницьких дій щодо інших;
- будь-які інші форми сексуального насильства.

Людина, яка постраждала від домашнього насильства, потрапляє у певний спектр поведінки. Вона починає говорити одні й ті самі речі знову й знову, якщо не для себе, то перед друзями та родиною:

- Більше такого не станеться.
- Він каже, що дуже шкодує.
- Це моя провина, адже я його розлютила.
- Просто зараз він стресує.
- Він контролює лише тому, що кохає мене.

Цикл насильства може передаватись дітям

Цикл насильства може бути успадкований дітьми. Спостерігаючи насильство, діти вже у дорослому віці можуть сприймати його як норму у стосунках. Розуміння циклу насильства і його наслідків допомагає боротися з ним і забезпечувати дітям здорові, безпечні зразки відносин.

Типи шкідливих міфів і установок, що сприяють ГЗН, за повідомленнями спільнот в Україні

Заперечення насильства, зведення його до мінімуму та ставлення до нього як до норми:

- ГЗН тут немає, вигадана проблема
- Обговорювати насильство — соромно
- Приватні справи слід залишати вдома
- Нам немає діла до насильства — і насамперед вдома
- Насильство — це нормально і нічого серйозного там немає
- Насильство — це частина любові / стосунків
- Потрапити в ситуацію насильства — це «власний вибір» постраждалих
- Сексуальна експлуатація та наруга — це явище, що трапляється в інших країнах / не трапляється в нашій громаді
- Для постраждалих немає ніяких перешкод, щоб повідомити про насильство і звернутися по підтримку

Звинувачення на адресу постраждалих:

- Постраждалі самі винні і своїми діями заслужили насильство

Щодо сексуального насильства:

- жінки та дівчата провокують чоловіків своїм зовнішнім виглядом і одягом

Щодо насильства з боку інтимного партнера (НІП) / домашнього насильства (ДН):

- жінки самі винні в тому, що змушують чоловіків вдаватися до насильства, наприклад, не виконуючи традиційні для жінок гендерні ролі

Применшення важливості ГЗН у зв'язку з війною:

- Зараз не час говорити про насильство; насильство слід обговорювати лише після війни
- Військовослужбовці, співробітники гуманітарних організацій і волонтери ніколи не вдадуться до насильства (ідеалізація / шанування «героїв»); якщо вони і поведуться жорстоко, на це не слід звертати уваги, бо вони «приносять жертву», і не завдавати шкоди їхньому іміджу
- У всіх проблемах і насильстві винна війна; без війни не було б насильства

Тест

Чи є у вашому житті гендерно зумовлене насильство?

Відповідайте «так» або «ні» на кожне запитання.

Якщо ви відповіли «так» хоча б на одне — це може свідчити про наявність гендерно зумовленого насильства. У такому разі важливо звернутися за допомогою.

№	Питання	Приклад	Відповідь
1	Чи були випадки, коли вас фізично побили, штовхали чи вдарили через вашу стать (жінка чи чоловік)?	Чоловік побив жінку через те, що вона не виконала його накази як чоловіка, і головного в родині.	Так / Ні
2	Чи змушували вас до сексуальних дій без вашої згоди (зґвалтування чи сексуальні домагання)?	Жінка зазнала сексуальних домагань від свого партнера, хоча вона не бажала цих дій / Звинуватили що спровокувала зовнішнім виглядом	Так / Ні
3	Чи було таке, що вас принижували, ображали або висміювали через вашу стать?	З чоловіка сміялися і принижували через те, що він не відповідав традиційним чоловічим уявленням маскулінності та брутальності.	Так / Ні
4	Чи мали ви досвід постійного контролю, коли вам забороняли приймати рішення без дозволу іншої особи?	Чоловік постійно контролював, де перебуває жінка, і з ким вона спілкується.	Так / Ні
5	Чи ставали ви жертвою погроз або шантажу через вашу стать?	Жінка отримувала погрози від партнера, що він розповість її секрети родичам, якщо вона піде від нього/ шантажував приватними фото	Так / Ні
6	Чи були ситуації, коли вас не пускали до певних місць або не давали можливості працювати через вашу стать?	Жінці відмовили в роботі, аргументуючи це тим, що її місце вдома, а не на роботі / При працевлаштуванні виявилось що жінок не беруть на «відповідальні» посади	Так / Ні

7	Чи обмежували вас у доступі до грошей чи матеріальних ресурсів через вашу стать?	Чоловік контролював весь бюджет сім'ї, не даючи жінці можливості витратити гроші без його дозволу.	Так / Ні
8	Чи траплялися випадки, коли ваші особисті речі були знищені або пошкоджені через вашу стать?	Жінка розбила мобільний телефон чоловіка, щоб він не міг більше зв'язуватися з іншими людьми, через те що чоловіки схильні до зрад.	Так / Ні
9	Чи були ситуації, коли вам забороняли працювати, здобувати освіту чи розвивати кар'єру через ваш гендер?	Чоловік не дозволив жінці продовжити освіту, аргументуючи, що її місце вдома.	Так / Ні
10	Чи відчували ви, що вас змушують залишатися в стосунках через вашу стать, навіть якщо ви цього не хочете?	Жінка не могла розірвати стосунки через те, що чоловік казав, що це неприпустимо для жінки / Мати забороняє розлучатись сину, бо чоловік має забезпечувати родину не дивлячись ні на що.	Так / Ні
11	Чи виникали ситуації, коли вам не давали права на особистий вибір через те, що ви є жінкою чи чоловіком?	Чоловік постійно вирішував, що робити жінці, навіть не питаючи її думки.	Так / Ні
12	Чи був випадок, коли вас переслідували чи стежили за вами через вашу стать?	Жінка відчувала, що чоловік постійно слідкує за її місцезнаходженням, контролюючи всі її пересування.	Так / Ні
13	Чи було так, що вам забороняли виражати свої почуття або емоції через те що ви чоловік/жінка?	Чоловіка критикували за те, що він виражає емоції, вважаючи це слабкістю.	Так / Ні

Коли дім стає небезпечним: як підбати про свою безпеку

Іноді найнебезпечнішим місцем може стати власний дім. У таких ситуаціях складно зрозуміти, з чого почати і які кроки зробити. Саме тому важливо заздалегідь продумати план безпеки – чіткі дії, які допоможуть захистити себе та близьких у разі загрози домашнього насильства.

План безпеки – це прості, але життєво важливі кроки, які ви можете розробити самостійно або разом із фахівцем чи людиною, якій довіряєте.

Ось кілька важливих порад:

- 1** **Заздалегідь оберіть безпечне місце у квартирі/будинку**, де немає гострих предметів і звідки можна швидко вийти. Продумайте шлях до виходу.
- 2** **Знайдіть одне або кілька місць, де зможете зупинитися на ніч у разі небезпеки** – це може бути дім друзів або притулок. Продумайте, як туди дістатися, і запам'ятайте (або запишіть) важливі контакти.
- 3** **Спілкуйтесь із тими, кому довіряєте** – друзями чи родичами. Розкажіть їм про ситуацію й попросіть про підтримку.
- 4** **Домовтесь із надійною особою бути на зв'язку**, щоб вона знала, де ви знаходитесь і чи все у вас добре.
- 5** **Підготуйте набір найнеобхідніших речей**: копії документів, готівку, телефон із сім-картою, список важливих номерів, ліки, одяг для себе та дітей – і зберігайте його в безпечному місці.
- 6** **Зберіть «тривожну сумку»**, куди покладіть найнеобхідніше: ліки, засоби гігієни, одяг, взуття, гроші, прикраси, речі для дітей.
- 7** **Уникайте залишення слідів**, які можуть допомогти кривднику вас знайти (наприклад, записки, електронна переписка, геолокація).
- 8** **Попередьте сусідів або близьких про можливу загрозу** і домовтесь про умовний сигнал або слово, за яким вони зрозуміють, що вам потрібна допомога, і викличуть поліцію.

- 9** З'ясуйте, чи є у вашому місті або області притулки або мобільні бригади допомоги, які можуть надати захист і консультації. У Полтавській області для цього можна скористатись (QR-код на спецслужби.)
- 10** Зателефонуйте на Національну гарячу лінію з протидії домашньому насильству – 116 123. Це безкоштовно, анонімно і цілодобово.
- 11** Якщо у вас є діти, обов'язково розкажіть їм, як діяти у разі небезпеки: коли і як потрібно вийти з дому, до кого звернутися по допомогу. Домовтеся про кодове слово. Поясніть дітям, що не можна втручатися у конфлікт і намагатися вас захистити – їхня безпека найголовніша.

Якщо ситуація критична:

Знайдіть безпечне місце та зателефонуйте до поліції за номером **102!**

За можливості, переконайтесь, що поліція зафіксувала факт домашнього насильства. Це допоможе надалі отримати усю необхідну допомогу.

Спеціалізовані служби підтримки

Притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства,— місце безпечного тимчасового цілодобового перебування постраждалих.

Влаштування у притулок відбувається за направленням:

- місцевої державної (військової) адміністрації;
- органу місцевого самоврядування;
- органу Національної поліції;
- центру соціальних служб;
- мобільної бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства.

Перебування й отримання послуг у притулку — БЕЗОПЛАТНО!

Ви можете перебувати в притулку разом із дітьми (до 18 років)! У притулку можливо отримати: психологічні, соціально-побутові, соціально-медичні, інформаційні, юридичні та інші послуги; сприяння у: — пошуку альтернативного придатного безпечного місця перебування, транспортуванні до місць отримання необхідних послуг; — госпіталізації; — працевлаштуванні!

У притулках забезпечується організація надання юридичних послуг.

**Максимальний термін перебування
у притулку — 6 місяців**

Денний центр забезпечує надання:

- соціально-психологічної;
- первинної правової допомоги;
- соціальних послуг.
- Денний центр, у разі потреби, забезпечує короткострокове або цілодобове перебування постраждалої особи у безпечному місці – «кризовій кімнаті».
- Влаштування до «кризової кімнати» можливе за заявою постраждалої особи або за направленням. Строк цілодобового перебування у «кризовій кімнаті» – до 20 діб.
- Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства

Мобільна бригада надає соціальні послуги:

- інформування про послуги, які може отримати постраждала особа;
- психологічну допомогу;
- кризове та екстрене втручання;
- перенаправлення до притулків, «кризових кімнат», денних центрів;
- веде інформаційно-просвітницьку діяльність.
- Послуги надаються відповідно до потреб постраждалої особи:
- за допомогою телефонного зв'язку;
- з виїздом до місця проживання (перебування) постраждалої особи (навіть у найбільш важкодоступну місцевість);
- у приміщенні служби підтримки постраждалих осіб або іншому приміщенні, визначеному місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування.

Перелік послуг у сфері протидії гендерно зумовленому насильству, які надає Уряд України та партнери

- 1 Ведення випадків ГЗН / Кейсменеджмент ГЗН:** До процесу ведення справ залучається соціальний працівник/працівниця, який підтримує постраждалих в оцінці їхніх потреб у різних секторах (фізичного та психологічного здоров'я, юридичного, безпеки та захисту, забезпечення засобами до існування тощо) та супроводжує їх до інших служб шляхом перенаправлення за згодою осіб, що пережили насильство.
- 2 Медичні послуги/перенаправлення до закладів охорони здоров'я:** постраждала особа може бути перенаправлена до медичних закладів для усунення наслідків фізичного та репродуктивного здоров'я та травм спричинених інцидентами ГЗН. Сюди включають послуги, пов'язані з клінічним лікуванням (згвалтування) – протягом 71–120 годин після інциденту сексуального насильства.
- 3 Послуги з питань психічного здоров'я:** постраждала особа може бути перенаправлена на клінічне лікування психічних розладів, спричинених інцидентами ГЗН. Для такого реагування потрібні спеціалізовані послуги, що надаються кваліфікованими фахівцями.
- 4 Психосоціальна підтримка:** послуги або підтримка постраждалих від гендерно зумовленого насильства для відновлення після емоційних, психологічних та соціальних наслідків ГЗН, включаючи кризову допомогу, довгострокову емоційну та практичну підтримку, інформаційну та освітню з метою одужання. Це можна зробити за допомогою: психологічної першої допомоги та консультацій кваліфікованих фахівців, спрямованих на подолання стресу, психологічних травм і депресії.
- 5 Послуги правової допомоги:** Надання послуг правової допомоги, які можуть сприяти чи допомагати постраждалим підвищувати обізнаність про свої права, вимагати дотримання своїх законних прав і приймати обґрунтовані рішення щодо доступу до правосуддя.

- 6 **Безпечний притулок:** Особа може бути перенаправлена/супроводжена до безпечного будинку або притулку, який забезпечує негайну безпеку, тимчасовий притулок та підтримку постраждалим та їхнім сім'ям, які перебувають у безпосередній небезпеці, які рятуються від насильницьких чи жорстоких ситуацій або перебувають під загрозою подальшого насильства.
- 7 **Безпечні простори:** постраждала особа може бути переправлена до безпечного простору для жінок і дівчат, щоб почуватися фізично, емоційно безпечно та комфортно, а також насолоджуватися свободою самовираження без страху бути засудженою. Це простір, де жінки вільно взаємодіють, спілкуються та отримують інформацію про доступ до послуг.
- 8 **Охорона/поліція:** Потерпіла особа може бути перенаправлена до служб безпеки, що надаються державною поліцією та службами охорони
- 9 **Забезпечення засобів до існування/ розширення економічних прав і можливостей:** розвиток навичок, зміцнення потенціалу чи надання ресурсів, які дадуть можливість постраждалим і вразливим особам набути знань і навичок для пошуку роботи чи початку діяльності, що забезпечить їм доходи та розширить їхні права та можливості.
- 10 **Екстрена підтримка базових потреб:** включає надання будь-яких непродовольчих товарів для задоволення базових потреб. Ця підтримка може включати надання гігієнічних наборів, одягу, дитячих речей тощо, за наявності ресурсів.

24/7 Ла Страда

0-800-500-335 або 116-123

гаряча лінія з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації працює 24/7, надаючи психологічну та юридичну допомогу, консультації щодо послуг з протидії гендерно зумовленому насильству.

Національна «гаряча лінія» для дітей та молоді

116 111

(безкоштовно з мобільних телефонів)

**«Гаряча лінія» психологічної підтримки
для чоловіків** (дзвінки безкоштовні, анонімно)

0 (800) 500 225

(безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів)

2345 (для абонентів Vodafone та Lifecell)

+38 (067) 752 23 45 (для абонентів «Київстар»), цілодобово.
Вебсторінка 2345.in.ua

Онлайн-платформа «Аврора»

спеціалізована психотерапевтична підтримка особам, які зазнали насильства, пов'язаного з війною (зокрема, сексуального).

Національна поліція

102

Мобільні бригади Національної поліції України оперативного реагування на домашнє насильство (ДН) або ГЗН уповноважені допомагати постраждалим від ГЗН 24/7. Поліція також може направити постраждалих до медичних та психосоціальних служб, до притулків для тимчасового розміщення. У разі потреби потерпілі можуть звернутися до відділів/управлінь поліції та дільничних офіцерів поліції.

Урядова гаряча лінія

15–47

Урядова гаряча лінія надає інформаційні консультації 24/7 особам, що пережили домашнє насильство, або інші форми гендерно зумовленого насильства, насильства щодо дітей, торгівлі людьми або тим, хто піддається такій загрозі. Постраждали, які не бажають повідомляти про випадок у поліцію, можуть отримати допомогу через гарячу лінію.

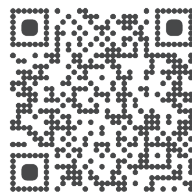
БО «СВІТЛО НАДІЇ» ПОЛТАВА

066829 55 73 цілодобово

- Підвищення обізнаності та поширення інформації про ГЗН.
- Надання комплексної допомоги для постраждалих від домашнього та гендерно зумовленого насильства (кейс менеджмент).
- Надання притулку для жінок та жінок з дітьми.
- Надання послуг соціального таксі (транспортування до безпечного місця).

Партнери УВКБ ООН

Надають безкоштовні консультації та допомогу щодо ГЗН. **Усі послуги** партнерів УВКБ ООН **безкоштовні**. Якщо ви постраждали або стали свідком порушення прав — зверніться на гарячу лінію: **0 800 307 711**

Контакти для відгуків, скарг і пропозицій

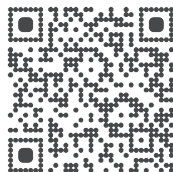
БО «Світло надії»

✉ support@lightofhope.com

☎ +38 066 829 55 73

Форма
зворотного
зв'язку

Facebook

This image shows a single page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

[illegible]

Проект реалізується ГО «Десяте квітня» та його партнером
БО «Світло надії» за підтримки Агентства ООН у справах біженців
в Україні (УВКБ ООН).